

První nálezy bělozubky bělobřiché (*Crocidura leucodon*) v Třeboňské pánvi

First records of the Bicoloured White-toothed Shrew (*Crocidura leucodon*) in the Třeboň Basin (Czech Republic)

Petr ZBYTOVSKÝ

Blatské muzeum HM, Petra Voka 152, CZ–392 01 Soběslav; zbytovsky@husitskemuzeum.cz

došlo 1. 12. 2010

Abstract. Occurrence of the bicoloured white-toothed shrew (*Crocidura leucodon*) was for the first time recorded in the Třeboň Basin in the mapping squares no. 6854 and 6954 (localities Frahelž and Novosedly nad Nežárkou, 430 and 460 m a. s. l. respectively). These records confirm continuing expansion of this species in the country and it is likely that its distribution range actually has a rather continuous character in southern Bohemia.

Key words. Bicoloured white-toothed shrew, *Crocidura leucodon*, southern Bohemia, new records.

Na území jižních Čech byla bělozubka bělobřichá (*Crocidura leucodon*) až do konce 80. let 20. století považována za vzácný druh. Její přítomnost byla zjištěna na podkladě materiálů z vývržků sovy pálené (*Tyto alba*) na několika lokalitách v Českobudějovické pánvi (Vodňany, Bílá Hůrka, zámek Kratochvíle u Netolic, Němčice), a dále odchytem ve Strakonících (HŮRKA 1974, ANDĚRA & HŮRKA 1984). V historických údajích je zmiňována z Českých Budějovic a z okolí Křemže (BAŤA 1933). V následujících dvaceti letech byl zjištěn víceméně souvislý výskyt této bělozubky v jihozápadní části Českomoravské vrchoviny, navazující na již známé lokality z jižní Moravy (HANÁK et al. 1998, ANDĚRA 2000, ZBYTOVSKÝ et al. 2004, ANDĚRA 2010). Za této situace chyběly z oblasti Třeboňské pánve doklady spojitosti mezi západní a východní částí subareálu druhu v České republice (PROKOPIČ & VLČEK 1981, HANÁK 1988).

S tímto cílem byl v roce 2010 zahájen průzkum drobných savců v několika čtvercích síťového mapování v oblasti Třeboňské pánve. V jeho rámci byly 29. 10. 2010 při odchytu do živolovných pastí získány celkem 4 exempláře bělozubky bělobřiché ve dvou kvadrátech. První dva exempláře byly odchyceny v Novosedlích nad Nežárkou v těsné blízkosti hospodářské budovy ve funkčním zemědělském areálu (kvadrát 6954, 460 m n. m.). Další dva jedinci byli získáni v opuštěném zemědělském areálu ve Frahelži (6854, 430 m n. m.) u bývalého vepřína. Těmito nálezy se podařilo částečně vyplnit mezeru v mapovací síti mezi lokalitami na jihozápadním západním okraji Křemešnické vrchoviny (mapovací čtverce 6755 a 6855; ZBYTOVSKÝ et al. 2004, ZBYTOVSKÝ 2008, ANDĚRA 2010) a v Českobudějovické pánvi (6851 a 6951; HŮRKA 1974, ANDĚRA & HŮRKA 1984, ŠÍSTEK 1985). Současně nové nálezy potvrzují, že šíření a zvětšování subareálu bělozubky bělobřiché na území ČR, zaznamenané v 90. letech minulého století (HANÁK et al. 1998, ZBYTOVSKÝ 1998, ANDĚRA 2000) nadále pokračuje, neboť v průběhu 80. let na Třeboňsku tento druh zaznamenaný nebyl (HANÁK 1988, PROKOPIČ & VLČEK 1981). Lze předpokládat, že je pouze otázkou dalšího zoologického průzkumu, kdy bude prokázán souvislý charakter výskytu bělozubky bělobřiché v této části území ČR.

LITERATURA

- ANDĚRA M., 2000: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. III. Hmyzožravci (Insectivora)*. Národní muzeum, Praha, 108 pp.
- ANDĚRA M., 2010: Current distributional status of insectivores in the Czech Republic (Mammalia: Eulipotyphla). *Lynx, n. s.*, **41**: 15–63.
- ANDĚRA M. & HŮRKA L., 1984: Zur Verbreitung der *Crocidura*-Arten in der Tschechoslowakei (Mammalia: Soricidae). *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Zoologica*, **18**: 1–38.
- BAŤA L., 1933: *Dosavadní výsledky zoologického výzkumu jižních Čech*. Vlastenecký spolek jihočeský při Městském muzeu v Českých Budějovicích, České Budějovice, 67 pp.
- HANÁK V., 1988: Savci Třebońska. Část III. Hmyzožravci (Insectivora). *Třeboňsko*, **8**: 4–6.
- HANÁK V., ZBYTOVSKÝ P., BENDA P. & REITER A., 1998: Distribution of *Crocidura leucodon* in the southern borderland of the Czech Republic (Mammalia: Insectivora). *Časopis Národního Muzea, Řada Přírodovědná*, **167**: 55–60.
- HŮRKA L., 1974: *Crocidura leucodon* (Hermann) 1780 v západních Čechách. *Zprávy Muzea Západočeského Kraje, Plzeň, Příroda*, **16**: 45–51.
- PROKOPIČ J. & VLČEK M., 1981: Sledování adiaspiromykózy u drobných savců ve velkokapacitních vepřinech v Třeboňské pánvi. *Veterinární Medicina*, **26**: 85–93.
- ŠÍSTEK J., 1985: Drobní savci ve vývrzcích sovy pálené (*Tyto alba*) z jihočeských pánví. *Sborník Jihočeského Muzea v Českých Budějovicích, Přírodní Vědy*, **25**: 63–67.
- ZBYTOVSKÝ P., 2008: Drobní savci (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) z Českomoravské vrchoviny ve sbírkách Husitského muzea v Táboře. Část I: Hmyzožravci (Insectivora), Letouni (Chiroptera). *Acta Rerum Naturalium [Jihlava]*, **4**: 105–110.
- ZBYTOVSKÝ P., ANDĚRA M., & HANÁK V., 2004: Drobní savci jižní části Českomoravské vrchoviny (Insectivora, Chiroptera, Rodentia). *Lynx, n. s.*, **35**: 141–245.